

Aan de gemeenteraad

datum	23-05-2024
behandeld door	M. de Hoop
ons kenmerk	2024-0050939
doorkiesnummer	14-078
Onderwerp	Reactie artikel 40 vragen fractie OP over strenge normen PFAS in VS

Geachte mevrouw, heer,

Op 11 april 2024 heeft de fractie Onafhankelijk Papendrecht (OP) schriftelijk vragen gesteld aan het college van B&W (ex artikel 40 van het reglement van orde). De vragen zijn naar aanleiding van invoering van strenge normen voor PFAS in de VS. Vanwege het meireces was aangegeven dat beantwoording uiterlijk 24 mei zou plaatsvinden. Via deze raadsinformatiebrief ontvangt u de reactie van het college op deze vragen.

Vraag 1: Is in Nederland (Papendrecht) de norm voor drinkwater net zo streng als in Amerika?

De huidige wettelijke norm vanuit de Europese Drinkwaterrichtlijn is 100 nanogram PFAS per liter voor de som van een lijst van 20 PFAS-stoffen (=EDR-20 norm). Deze Europese norm is hoger dan de voorgestelde maximale verontreinigingsniveaus (maximum contaminant levels) in de VS.

Verdere aanscherping van de norm is onderwerp van gesprek in Nederland en afhankelijk van de effectiviteit van het verlagen van de blootstelling aan PFAS via verschillende routes.

Vraag 2: Of niet? En zo nee, waarom niet?

In 2026 moeten alle lidstaten in de Europese Unie voldoen aan de eisen voor PFAS-stoffen in de Europese Drinkwaterrichtlijn (DWR). De eis voor PFAS in de richtlijn is 100 nanogram per liter voor de som van 20 veelvoorkomende PFAS (een nanogram is een miljardste gram). Hier voldoet al het drinkwater in Nederland nu al aan volgens Oasen.

Nadat deze richtlijn was vastgesteld kwam de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) met nieuwe wetenschappelijke kennis. De door EFSA voorgestelde gezondheidkundige grenswaarde voor de inname van PFAS, en de recente vertaling hiervan door RIVM resulteert in een indicatieve drinkwaterrichtwaarde van 4,4 nanogram PFOA equivalenten per liter voor 4 PFAS-soorten. Met de introductie van het begrip PFOA equivalenten wegen individuele PFAS die meer van invloed zijn op de gezondheid zwaarder mee dan individuele PFAS die minder effect hebben. Daarnaast biedt deze aanpak de mogelijkheid om op den duur ook andere relevante PFAS-stoffen toe te voegen.

De afgeleide indicatieve drinkwaterrichtwaarde is van een vergelijkbaar niveau als de MCLs. Het drinkwater van gemeente Papendrecht voldoet ruimschoots aan deze indicatieve drinkwaterrichtwaarde:

<https://www.oasen.nl/alles-over-drinkwater/waterkwaliteit/pfas-en-drinkwaterbronnen>

Vraag 3: Hoe streng is de norm op dit moment voor de genoemde PFAS?

Zie het antwoord op vraag 1 en 2.

Vraag 4: Het gaat dan om PFOA, PFOS, PFHxS, PFNA en HFPO-DA als verontreinigingen met individuele MCL's3, en PFAS-mengsels die ten minste twee of meer PFHxS, PFNA, HFPO-DA en PFBS bevatten?

De wettelijke norm geldt voor de som van 20 veelvoorkomende PFAS, waaronder PFHxS, PFNA en PFBS. Binnen de indicatieve drinkwaterrichtwaarde worden alle genoemde PFAS meegenomen.

Vraag 5: Wanneer wordt er een begin gemaakt met de sanering van de gronden in de regio Drechtsteden, te beginnen met de sanering van de vervuilde grond onder de fabriek van Chemours in Dordrecht?

Voedsel is een hoofdroute voor de blootstelling aan PFAS. De eerste focus is daarom op de moestuinen, waarbij eerst gestart wordt met een pilot/proefproject. Na dit proefproject is het de bedoeling andere vervuilde moestuinen aan te pakken. Meer informatie staat in de raadsinformatiebrief van 29 februari 2024 (zaaknummer 2024-0018831). Sanering van de vervuilde grond onder de fabriek van Chemours is niet aan de gemeente Papendrecht. Hier gaat de gemeente Dordrecht over.

Vraag 6: In hoeverre wordt de informatie van de Zembla documentaires benut bij het aanpakken van het PFAS probleem in de Drechtsteden?

In de Zembla documentaires zijn veel wetenschappers aan het woord geweest. De gezamenlijke gemeenten (Papendrecht, Dordrecht, Sliedrecht en Molenlanden) en de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid hebben goede contacten met de wetenschappelijke instituten die kennis hebben van PFAS en gezondheid, inclusief enkele sprekers uit de Zembla documentaires. Dergelijke inzichten worden meegenomen. Verder worden bij de aanpak in onze regio kennis van wetenschappelijke instituten benut die de overheden ter beschikking staan.

Vraag 7: Is het College ermee bekend dat afgraven van vervuilde grond geen soelaas biedt? Afgelaten vervuilde grond vervangen door schone grond leidt automatisch tot contaminatie van de nieuw opgebrachte schone grond. Wat zegt het College hierover?

Helaas is het voor veel stoffen (waaronder PFAS) technisch onmogelijk om deze af te breken terwijl ze nog in de grond zitten ('in-situ'). Voor dergelijke stoffen blijven er in de praktijk maar twee saneringsmogelijkheden over:

- (deels) afgraven van de vervuilde grond en vervangen door schonere grond.
- aanbrengen van een schonere leeflaag op de vervuilde grond (dus zonder eerst af te graven).

Dit zijn binnen de bodemregelgeving gebruikelijke saneringsmethoden.

Het klopt dat de aangebrachte nieuwe grond door bodemfauna en andere bodemprocessen weer wat kan vervuilen. Echter, dit is een langzaam proces, en de dikte van de aan te brengen grond dient zodanig te zijn dat dit voor de gebruiker geen effect heeft.

Vraag 8. Wanneer worden de inwoners van Papendrecht volledig geïnformeerd over de maatregelen die nodig zijn om hen te beschermen tegen de PFAS schade? En dan doelen wij op concrete maatregelen zoals het verbieden van moestuinen, het eten van groente en fruit in een straal van 15 kilometer rondom de fabriek, kortom het geven van eerlijke, niet politiek gekleurde, informatie?

Voor heldere en eenduidige informatie heeft gemeente Papendrecht samen met de gemeente Dordrecht, Molenlanden en Sliedrecht een centraal informatiepunt opgericht. Deze is gelanceerd op 22 mei en is te vinden via www.pfasinfo.nl. Voor voedsel is een specifieke pagina gemaakt:

<https://www.pfasinfo.nl/onderwerpen/voedsel>.

Vraag 9. Wanneer kan de geheimhouding van het dossier Chemours worden afgehaald, zodat onafhankelijke journalisten en wetenschappers kennis kunnen nemen van de bestuurlijke overwegingen 'achter de schermen'? Eerder hebben wij via de griffie al laten weten waar onze gedachten inzake het vrijgeven van geheime documenten naar uitgaan.

Hierover volgt een los advies die afgestemd wordt met de vier colleges van de gemeenten Papendrecht, Sliedrecht, Molenlanden en Dordrecht.

Vraag 10. Wanneer komt er een actieplan om de fabriek te sluiten, de grond te gaan saneren en de impact op de volksgezondheid (met medische trajecten) in kaart te brengen?

Gemeenten gaan niet over sluiting van de fabriek, de provincie is bevoegd gezag voor de vergunning. Voor sanering zie vraag 5. Het RIVM is bezig met breed onderzoek naar PFAS voor heel Nederland:

<https://www.rivm.nl/pfas/onderzoeksprogramma>. Wij worden ook bij dit onderzoek betrokken. Of PFAS daadwerkelijk gezondheidseffecten geven, hangt onder andere af van hoeveel PFAS mensen binnen krijgen over de tijd. Het doel is om goed in beeld te krijgen hoe de blootstelling van de Nederlandse bevolking aan PFAS (Per- en polyfluoralkylstoffen) kan verminderen. Daarvoor onderzoeken ze ook hoeveel PFAS er in het milieu zit en hoeveel PFAS mensen binnenkrijgen. Ook de GGD deed en doet verschillende gezondheidsonderzoeken. Voor een overzicht, zie: <https://www.ggdzhz.nl/gezondheid-en-milieu/pfas-en-gezondheidsadviezen/veelgestelde-vragen/onderzoek-pfas>.

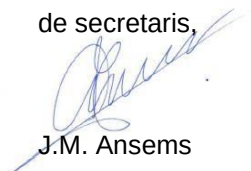
Tot slot

Wij gaan ervan uit de vragen hiermee afdoende te hebben beantwoord.

Hoogachtend,

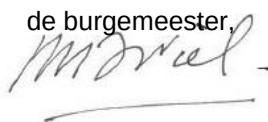
Burgemeester en wethouders van Papendrecht,

de secretaris,

Handwritten signature of J.M. Ansems in blue ink.

J.M. Ansems

de burgemeester,

Handwritten signature of M.J.M. van Driel in blue ink.

M.J.M. van Driel